

अध्याय ४० वा.

श्रीगणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः । श्रीगुरुभ्यो नमः ।

श्रीकुलदेवतायै नमः । श्रीसीतारामचंद्राभ्यां नमः ।

॥ श्रीसद्गुरुसाईनाथाय नमः ॥

धन्य धन्य श्रीसाईसमर्थ । ग्रंथरूपे स्वार्थ परमार्थ ॥

बोधूनि भक्तां करी कृतार्थ । जो कृतकार्यार्थ संपादी ॥ १ ॥

माथां पडतां जयाचा हात । करी जो तात्काळ शक्तिपात ॥

अप्राप्यवस्तू करी प्राप्त । भेदाचा निःपात करूनी ॥ २ ॥

विरवूनि मी तू भावभिन्न । जया करितां साष्टांग नमन ॥

हृदयीं धरी आलिंगून । अनन्य शरण रिघतांची ॥ ३ ॥

नामं भिन्न सागरसरिता । परी रूपे एकरूपता ॥

वर्षाकाळीं मिळणी मिळतां । उरे न भिन्नता तादृश ॥ ४ ॥

तेवींच भावे सद्गुरुनाथा । भक्तीं अनन्य शरण जातां ॥

तोही भक्तांस देई निजगुरुता । पाहोनि सद्भक्तता भक्तांची ॥ ५ ॥

जयजयाजी दीनदयाळा । भक्तोद्धारा परमप्रेमळा ॥

व्यापूनि अखिल ब्रह्मांडमाळा । वससी निराळा शिडीत ॥ ६ ॥

जाते मांडूनि पाय पसरितां । संत असतां दळण दळितां ॥

खुंटा ठोकूनि वैरा रिचवितां । विस्मय चित्ता माझिया ॥ ७ ॥

तेंच कीं या ग्रंथामूळ । मनीं इच्छा उद्भवली प्रबळ ॥
 कीं हीं ऐसीं कमें सकळ । वर्णितां कम्मल हरेल ॥ ८ ॥
 हरी स्वयें होईल प्रसन्न । तथा आवडे तथाहून ॥
 कोणी केलिया निजभक्त कीर्तन । अथवा गुणवर्णन भक्तांचें ॥ ९ ॥
 आशंकतील श्रोते सज्जन । जयां निराधार वाटेल हें विधान ॥
 तिहीं पहावें भविष्योत्तर पुराण । त्रिपुरारी कथन करी हें ॥ १० ॥
 ही ही सकळ साईची प्रेरणा । परी लौकीकरीती निदर्शना ॥
 तेणेंच अनुमोदिली ही रचना । भक्त कल्याणाकारणें ॥ ११ ॥
 तें पासाव मासोमासीं । साई समर्थ कथानकासीं ॥
 या श्रीसाईलीलावलीसीं । श्रोते बहु प्रेमेसीं परिसती ॥ १२ ॥
 तोचि कीं साई अनुमोदिता । तोच तो माझा बुद्धिदाता ॥
 तोच मूळ चेतना चेतविता । तथाची कथा तोच करी ॥ १३ ॥
 कीं हा हेमाड निजमतीं । रचितो हा विकल्प न धरा चितीं ॥
 म्हणोनि श्रोतयां करितों विनंती । गुणदोष माथीं मारूं नका ॥ १४ ॥
 गुण तरी ते साईचे । दोष दिसलिया तरी ते त्याचे ॥
 मी तों बाहुलें साईखड्याचें । आधारे नाचें सूत्राच्या ॥ १५ ॥
 सूत्रधारा हातीं सूत्र । त्याला वाटेल तें तें चित्र ॥
 रंगीबेरंगी अथवा विचित्र । नाचवील चरित्र सपन्वित ॥ १६ ॥
 असो आतां हा प्रस्ताव । काय नूतन कथा नवलाव ॥
 उत्कंठा प्रचुर श्रोतृस्वभाव । गुरुभक्त गौरव त्यां गाऊं ॥ १७ ॥
 गताध्याय पूर्ण करितां । पुढील अध्याय सूतोवाचता ॥
 ठेविली होती स्मरणाचे माथां । स्फुरे ती आतां परिसावी ॥ १८ ॥
 आतां हें गोड आख्यान । श्रोतां परिसिजे सावधान ॥
 भक्तप्रेमें घालितां भोजन । परम समाधान साईस ॥ १९ ॥

निज तान्हिया कनवाळू माई । तैसा निजभक्तां प्रत्यक्ष साई ॥
 वसो कुठेही धांवत येई । कवण त्या होईल उतराई ॥ २० ॥
 देहें वावरत शिडींत । परी संचार त्रैलोक्यांत ॥
 ये अर्थींचा गोड वृत्तांत । परिसा निज शांत मानसें ॥ २१ ॥
 एकदां साईपदसंनिष्ट । बाळासाहेब भक्त श्रेष्ठ ॥
 माता जयांची व्रतवैकल्यनिष्ठ । सर्वांचें अभीष्ट संपादी ॥ २२ ॥
 परोपरीचीं अनेक व्रतें । होतीं घडलीं तियेचे हातें ॥
 तयांचें उद्यापन राहिलें होतें । सांग तीं समस्तें व्हावया ॥ २३ ॥
 व्रतसंख्या होतां पूर्ण । करूं लागे उद्यापन ॥
 ना तों पदरीं न पडे पुण्य । व्रत तें अपूर्ण त्यावीण ॥ २४ ॥
 व्रतें पंचवीस अथवा तीस । इतुक्यांचिया उद्यापनास ॥
 देव शें दोनशें ब्राह्मणांस । जेवावयास आमंत्रित ॥ २५ ॥
 म्हणून एक नेमिली तिथी । हें उद्यापन करावया प्रती ॥
 देव जोगांस पत्र लिहिती । कराया विनंती बाबांस ॥ २६ ॥
 पहा आपण आलियाविना । नाहीं सांगता या उद्यापना ॥
 तरी मान्य करुनि ही प्रार्थना । करावें या दीना आभारी ॥ २७ ॥
 मी तो सरकाराचा सेवेकरी । पोटाळार्गीं करितों चाकरी ॥
 त्यांतचि साधल्या परमार्थहि करीं । जाणतसां अंतरीं आपणही ॥ २८ ॥
 डहाणूहून इतुका दूर । स्वयें यावया मी लाचार ॥
 तरी या आमंत्रणाचा स्वीकार । कराल ही फार मज आशा ॥ २९ ॥
 ऐसें बापूसाहेब जोग । पत्र बाबांस ऐकवितों सांग ॥
 म्हणती संपादा हा कार्यभाग । यथासांग देवांचा ॥ ३० ॥

शुद्धभावाचें आमंत्रण । बाबांनीं ऐकूनि घेतलें संपूर्ण ॥
 म्हणती जया माझे स्मरण । निरंतर आठवण मज त्याची ॥ ३१ ॥
 मज न लागे गाडीघोडी । विमान अथवा आगिनगाडी ॥
 हांक मारी जो मज आवडी । प्रगटे मी ते घडी अविलंबे ॥ ३२ ॥
 तूं मी आणि तिसरा एक । तिघे मिळून जाऊं देख ॥
 पाठवूनि दे ऐसा लेख । पावेल हरिख लिहिणारा ॥ ३३ ॥
 असो बाबा जें जें बोलले । तें तें जोगांनीं देवां कळविलें ॥
 देव मनीं आनंदित जाहले । अमोघ बोलें बाबांच्या ॥ ३४ ॥
 देवांचाही पूर्ण विश्वास । बाबा आतां येतील खास ॥
 परी हें जेव्हां अनुभवास । येईल तो दिवस सोनियाचा ॥ ३५ ॥
 परी देवांस हेंही ठावें । शिरडीखेरीज तीनच गावें ॥
 तेथेंही क्वचितचि बाबांनीं जावें । शिरडींत असावें निरंतर ॥ ३६ ॥
 मना आलिया सटीसामासीं । कधीं बाबा जात राहत्यासी ॥
 कधीं रुई वा निमगांवासी । बस्तीसीं शिरडीसी अखंड ॥ ३७ ॥
 या तीन गांवा पलीकडे । जात न केव्हांही कोणीकडे ॥
 ते मग इतके लांब इकडे । डहाणूस मजकडे यावे कसे ॥ ३८ ॥
 परी ते पूर्ण लीलावतारी । इच्छामात्रें स्वच्छंदचारी ॥
 येणें जाणें हें लोकाचारीं । सबाह्याभ्यंतरीं परिपूर्ण ॥ ३९ ॥
 तेथूनि येथें होईल येणें । अथवा येथून तेथें जाणें ॥
 ही दोनीही आकाश नेणें । परिपूर्ण पूर्णपणें सबाह्य ॥ ४० ॥

१ हीं तीनही गावें (राहते, रुई व निमगांव) शिर्डीपासून २१३ मैलांचे आंत आहेत.

तैसीच बाबांची दुर्गमगती । स्थिरचरीं ते भरले असती ॥
 तयां कैची आगती निर्गती^२ । प्रकट होती स्वच्छंदें ॥ ४१ ॥
 असो या आधीं एक संन्यासी । एका मासाचिया अजमासीं ॥
 आला स्टेशन मास्तरापाशीं । डहाणू स्टेशनासी निजकार्या ॥ ४२ ॥
 तो गोशाळा प्रचारक । गोसंस्थेचा स्वयंसेवक ॥
 आला वर्गणी मागावयां देख । स्थिति सांपत्तिक सुधरावया ॥ ४३ ॥
 वेष पाहतां दिसे बंगाली । मास्तरानें युक्ति कथिली ॥
 गांवांत जा तेथेंही अपुली । व्यवस्था चांगली लागेल ॥ ४४ ॥
 तेथें आहेत मामलेदार । तयांपुढें मांडा हा विचार ॥
 मिळतील शेटसावकार । लावितील हातभार तुम्हांस ॥ ४५ ॥
 एक मामलेदार वळतां । पट्टी होईल हां हां म्हणतां ॥
 या धर्माचिया कार्याकरितां । स्वस्थ चित्ता जा तेथें ॥ ४६ ॥
 हें जों आंत मास्तर बोले । बाहेर घोड्याचे टाप वाजले ॥
 स्वयें मामलेदारचि तेथें आले । उतरले गेले स्टेशनांत ॥ ४७ ॥
 मास्तरातें भेटावयातें । खोलींत जेव्हां प्रवेशले ते ॥
 मास्तर संन्यासिया झाले वदते । आले कीं येथेंच मामलेदार ॥ ४८ ॥
 ध्या आतां बोलां काय तें । दैवें हे भेटले तुम्हां आयते ॥
 संन्यासी निज मनोगतातें । जाहले निवेदिते त्यांपाशीं ॥ ४९ ॥
 मग ते दोघे बाहेर आले । तेथेंच एका पेटीवर बैसले ॥
 देवांस संन्यासी विनविते झाले । कार्य हें संपादिलें पाहिजे ॥ ५० ॥
 गोरक्षणाचें धर्मकार्य । आपण हातीं धरिल्याशिवाय ॥
 मज परकिया हातून हें काय । होईल का तिळप्राय तरी ॥ ५१ ॥

आपण तालुक्याचे अधिकारी । मी तो हा ऐसा भिकारी ॥
 फिरें लोकांचिया दारोदारीं । टाळ्या उपासमारी गाईची ॥ ५२ ॥
 टाकाल जरी एक शब्द । होईल माझे कार्य जलद ॥
 मिळवाल गोमातांचे आशिर्वाद । यश निर्विवाद लाघाल ॥ ५३ ॥
 परिसून संन्यासियाची विनंती । देव काय प्रत्युत्तर करिती ॥
 गांवांत दुजिया कार्या संप्रती । वर्गणी हातीं घेतलीसे ॥ ५४ ॥
 रावसाहेब नरोत्तम शेटी । जेयां दीनांची दया पोटीं ॥
 नगरशेट जे मोठे खटपटी । ते एक पट्टी उगरावती ॥ ५५ ॥
 त्यांतचि तुमचिया पट्टीस जागा । होईल कैसी तरी सांगा ॥
 समय हा नाहीं तुमचिया उपेगा । असो मग मागाहून पाहूं ॥ ५६ ॥
 तरी आपण दो चार मासीं । थांबून या कीं या गांवासी ॥
 पुढें मग पाहूं त्या समयासी । आज न यासीं अनुकूलता ॥ ५७ ॥
 असो मग तो तेथूनि गेला । झाला असेल महिना याला ॥
 तों तो तांग्यांत बैसून आला । पुनश्च डहाणूला माघारा ॥ ५८ ॥
 देवांचिया दारांसमोर । वकील परांजपे यांचें घर ॥
 तेथेंच टांगा थांबल्यानंतर । संन्यासी उतरतां देखिला ॥ ५९ ॥
 तोचि कीं हा पूर्वील निश्चित । आला कीं आधींच वर्गणीनिमित्त ॥
 ऐसें देव मुलातें वदत । अंतरीं शंकीत होऊनी ॥ ६० ॥
 नाहीं पुरा महिना झाला । तोंच हा येथें किमर्थ आला ॥
 विसरला का पूर्वील बोला । साशंकतेला हें मूळ ॥ ६१ ॥
 तेणें तेथेंच टांगा सोडिला । तेथेंच कांहीं काळ क्रमिला ॥
 आला मग देवांचिया घराला । काय मग लागला वदावया ॥ ६२ ॥
 दहा वाजावयाचा वेळ । ब्राह्मणभोजनारंभ काळ ॥
 पाहूनि देवांचीं घालमेल । वदे न मज उतावेळ पैशाची ॥ ६३ ॥

'आया हूं न पैसेके लिये । आज तो हमकू भोजन चाहिये' ॥
 देव म्हणाले " आवो आनंद है । घर ए समझिये आपका ॥६४॥
 तव संन्यासी वदे इतुक्यांत । "हमारे दोन बच्चे है साथ ॥"
 "बहोत अच्छी है ए बात" । देव मग म्हणतात तथातें ॥ ६५ ॥
 होता जेवावया अवकाश । म्हणोनि देव पुसती तथांस ॥
 "कहां आपका उतारा है खास । जहां मैं तपासकूं भेजूं" ॥ ६६ ॥
 "क्या जरूर कब मैं आवूं । किस घंटे मैं हाजर रहूं ॥
 जब बोलोंगे तब आतां हूं ।" संन्यासी बोलूं लागला ॥ ६७ ॥
 "अच्छा बच्चे लेके साथ । बारा घंटे होनेके वखत ॥
 आवो भोजन पावो संत" । ऐसैं तव वदत देव तथा ॥ ६८ ॥
 असो मग ते संन्यासी गेले । बरोबर बारा होतां परतले ॥
 जेवावया तिघेही बैसले । भोजनीं धाले येथेष्ट ॥ ६९ ॥
 होऊनियां पाकनिष्पत्ती ब्राह्मणांच्या बैसल्या पंक्ती ॥
 सपरिवार संन्यासिया प्रती । तृप्त करिती यजमान ॥ ७० ॥
 सर्वे घेऊनि दोघेजण । आला संन्यासी आपण होऊन ॥
 तरी तथाचें पूर्व प्रयोजन । पसरी आवरण मायेचें ॥ ७१ ॥
 तेणें हा कोणीतरी अतीथी । साक्षावया भोजन प्राप्ती ॥
 आला इतुकेंच देवांचे चित्तीं । दृढावली वृत्ती मोहाची ॥ ७२ ॥
 एणेंपरी झालीं भोजनें । उत्तरापोशनें शुद्धाचमनें ॥
 सुगंधशीतल उदकप्राशनें । मुखशुद्धिदानें संपादिलीं ॥ ७३ ॥
 शिष्टाचार गंधसुमनें । तांबूल अत्तर गुलाबदाने ॥
 दिधलीं सर्वत्रांप्रति बहुमानें । आनंदानें देवांनीं ॥ ७४ ॥
 असो मग ऐसिया उपरीं । मंडळी गेली घरोघरीं ॥
 संन्यासीही निजपरिवारीं । गेले माघारी निजस्थळीं ॥ ७५ ॥

जरी आगंतुक अनिमंत्रित । तरी ते वेळीं येऊनि जेवत ॥
 परी देवां न बाबासे वाटत । संशय राहत मनांत ॥ ७६ ॥
 ऐसें जरी घडलें प्रत्यक्ष । तिघे अयाचित वाढिले समक्ष ॥
 तरीही देव मनीं साकांक्ष । जोगांचि साक्ष घेतातची ॥ ७७ ॥
 असो होतां उद्यापन पूर्ती । देव तंव जोगां पत्र लिहिती ॥
 ऐसें कैसे हो बाबा फसविती । काय ते वचनोक्ति वदावी ॥ ७८ ॥
 आपणही सर्वे याल । अन्यथान होईल बोल ॥
 कांहीं तरी साक्ष पटेल । कैसें न वाटेल हें मजला ॥ ७९ ॥
 तरी ही ऐसी गत कां झाली । माझीच कांहीं निराशा केली? ॥
 बहुसाक्षेपें वाट पाहिली । कांहीं न आली प्रचीती ॥ ८० ॥
 प्रेमें बाबांस निमंत्रितां । येतो वदले मज चरणागता ॥
 परी तें सर्व झालें अन्यथा । कैसें हें सर्वथा न कळे मज ॥ ८१ ॥
 माझी येण्याची परतंत्रता । अति काकुळती पत्रीं लिहितां ॥
 तरीही आपण येणार हें परिसतां । मज बहु धन्यता वाटली ॥ ८२ ॥
 आतां आपण कवण्याही मिषें । येणार वाटलें कवण्याही वेषें ॥
 परी तें कांहीं न घडलें कैसें । आश्चर्य विशेषें वाटतें ॥ ८३ ॥
 जोगांनीं तें सकळ वृत्त । साईचरणीं केलें निवेदित ॥
 बाबा होऊनि आश्चर्य चकित । काय तयांप्रत बोलत ॥ ८४ ॥
 पत्र उकलतां मज पुढतीं । पत्रांतर्गत मनोवृत्ती ॥
 वाचावयाचे आधींच निश्चिती । उभ्याच ठाकती मूर्तिमंत ॥ ८५ ॥
 तों वदे मी माझिया बोलें । विश्वास देऊनि तया फसविलें ॥
 सांग तया त्वां मज नोळखिलें । कां मग बोलविलें होतेंस ॥ ८६ ॥
 लौकीकीं ना येथन हाललों । परी मी उद्यापनीं जेऊनि आलों ॥
 दोघां समवेत येईन बोललों । तैसाच गेलों दोघांसर्वे ॥ ८७ ॥

होता जेवावया अवकाश । तेव्हांच आधीं एकटा सावकाश ॥
 तुज नाठवे का संन्यास वेष । प्रथम प्रवेश येरीती ॥ ८८ ॥
 पाहूनि आलों अकल्पित वृत्ती । पैसे मार्गेन तुज ही भीती ॥
 वाटली नव्हती का तव चितीं । संशय निवृत्ती म्यां केली ॥ ८९ ॥
 येईन केवळ जेवावयास । सर्वे घेऊनियां दोघांस ॥
 ऐसें सांगूनियां वेळेस । नाहीं का दोघांसह जेवलों ॥ ९० ॥
 पहा मी माझिया वचनाकारणें । मरोनि जाईन जीवें प्राणें ॥
 परी माझिया मुखींचीं वचनें । अन्यथा होणें नाहीं कदा ॥ ९१ ॥
 ऐसें वदतां साइनाथा । आनंद नावरे जोगांच्या चित्ता ॥
 दिधलें वचन व्हावें न अन्यथा । अनुभव हा सर्वथा सर्वाचा ॥ ९२ ॥
 पुढें मग हें सर्व वृत्त । जोग कळविती देवांप्रत ॥
 पत्र एक सविस्तर धाडित । अति मुदित मानसें ॥ ९३ ॥
 देवांनीं जें पत्र वाचिलें । प्रेमोद्रेकें नेत्र ओथंबले ॥
 धिक् धिक् व्यर्थ साईस दूषिलें । बहु हिरमुसले मनांत ॥ ९४ ॥
 धन्य बाबांचें महिमान । धिक् माझ्या जाणिवेचा अभिमान ॥
 परी बाबाच संन्यासी हें अनुमान । व्हावें तें कैसें न मज कळे ॥ ९५ ॥
 कारण बाबांस केलें निमंत्रण । त्या आधींच त्या प्रथमाभिगमन ॥
 तेंही त्याच्या कार्या लागून । भेटीस प्रयोजन पट्टीचें ॥ ९६ ॥
 तया दिधली होती मुदत । दो चार मासा यावें परत ॥
 तोच तो जरी भोजन मागत । होईल का अनुमित बाबाच ते ॥ ९७ ॥
 मात्र एकचि बाबांचें वचन । येईन जेव्हां कराया भोजन ॥
 माझियासंगें येतील दोन । विसरलों मी भान त्याचें ॥ ९८ ॥

बाबांचिया आमंत्रणापाठी । पडती जरी यासी प्रथम गाठी ॥
 तीही केवळ जेवणासाठी । तरी न हे दिठी चाकाटती ॥ ९९ ॥
 परी तो आला गोरक्षण निमित्त । मिळवावया गोत्रासवित्त ॥
 तयानंतर तें साईप्रत । आमंत्रण जात उद्यापना ॥ १०० ॥
 म्हणोन ऐसा मोह पडला । तेणें हा ऐसा प्रकार घडला ॥
 जरी दोघांसह येऊन जेवला । तरी तो भासला अन्नार्थी ॥ १०१ ॥
 नसतां कोणी पूर्वपरिचित । भोजनसमयीं येतां अकल्पित ॥
 घेऊनि कोणीही दोघे समवेत । साईच ते निश्चित वाटते ॥ १०२ ॥
 परी या संतांची ऐसीच रीती । अघटित लीला अद्भुतकृती ॥
 भक्तांघरींची कार्यस्थिती । स्वयेंचि योजिती त्याआधीं ॥ १०३ ॥
 भक्त विनटतां निजचरणीं । त्याचिया शुभकार्याची संपादणीं ॥
 ऐसीच होते अकल्पितपणीं । अतर्क्य करणी संतांची ॥ १०४ ॥
 चिंतिलेंचि दे चिंतामणी । कल्पवृक्ष दे कल्पिलें मनीं ॥
 कामधेनू ते कामप्रसविणी । अंचित्यदानी गुरुमाय ॥ १०५ ॥
 असो ये ठायीं बाबा निमंत्रित । संन्यासियाच्या रूपें प्रगटत ॥
 परी त्यांची लीला अघटित । अयाचितही येत कधीं ॥ १०६ ॥
 कधीं छायाचित्ररूपें । कधीं पार्थिव मूर्तिस्वरूपें ॥
 पार नाहीं त्याच्या कृपें । प्रगटती आपेआप कधीं ॥ १०७ ॥
 ये अर्थींचा माझा अनुभव । परिसतां श्रोतयां वाटेल नवलाव ॥
 कळेल साइलीला प्रभाव । कथाही अभिनव अपूर्व ॥ १०८ ॥
 ही का कथा कीं ही काहणी । ऐसेंही ईस वदेल कोणी ॥
 म्हणावें तें खुशाल त्यांणीं । परीये श्रवणीं सादर व्हा ॥ १०९ ॥

आळस निद्रा तंद्रा टाकून । होऊनियां सावधान ॥
 कथाही परिसा द्या हें दान । होईल समाधान मन माझें ॥ ११० ॥
 व्यग्रता क्षण झुगारून । स्वस्थचित्त अव्यग्रमन ॥
 झालिया कामा येईल श्रवण । पुढें मग मनन निजध्यास ॥ १११ ॥
 तेथून पुढें साक्षात्कार । परी या सर्वा श्रवण आधार ॥
 तेंच कीं या सर्वाचें सार । निश्चयें भवपार त्याचेनी ॥ ११२ ॥
 सन एकोणीसशें सतरा इसवीसीं । फालगून शुद्ध पौर्णिमेसी ॥
 शेजे निद्रिस्त असतां पहाटेसी । स्वप्न एक मजसीं जाहळें ॥ ११३ ॥
 पहा साईचें विचेष्टित । सुंदरवेष संन्यासी होत ॥
 देऊनि दर्शन मज जागवीत । भोजना मी येत आज वदे ॥ ११४ ॥
 स्वप्नामाजील जागृतपण । तेंही केवळ स्वप्नचि पूर्ण ॥
 कारण जागृत होतां मी आपण । कराया आठवण लागलों ॥ ११५ ॥
 डोळे उघडूनि पाहूं लागें । नाहीं साई न कोणी ते जागे ॥
 स्वप्नचितें जें क्षणा मार्गें । यत्किंचित जागेंपण नव्हतें ॥ ११६ ॥
 ऐसी होतां मनाची निश्चिती । आठवूं लागलों स्वप्नस्थिति ॥
 अक्षरें अक्षर आठवलें चित्तीं । लवमात्र विस्मृती विरहीत ॥ ११७ ॥
 येतों मी आज भोजनास । या साईच्या स्पष्टोक्तीस ॥
 ऐकूनि आनंदलों जीवास । कळविलें कलत्रास हें वृत्त ॥ ११८ ॥
 ध्यानीं मनीं साईचा ध्यास । हा तो निरंतरचा अभ्यास ॥
 सात वर्षांचा जरी सहवास । आस न भास भोजनाचा ॥ ११९ ॥
 असो तिजला ठेविलें सांगून । आहे आज होळीचा सण ॥
 एक टिपरी अधिक आधण । घालाया आठवण ठेवावी ॥ १२० ॥
 हें इतुकेंचि कळवितां तीस । लागली कारण पुसावयास ॥
 मी म्हणे आज जेवावयास । पाहुणा या सणास येणार ॥ १२१ ॥

तव ती म्हणे सांगा कोण । जिज्ञासा तीस जाहली दारुण ॥
 परी मी सांगतां खरें कारण । उपहासाभाजन होणार ॥ १२२ ॥
 हेही मज ठावें पूर्ण । तरीही न व्हावें सत्य प्रतारण ॥
 म्हणोनि श्रद्धापूर्वक जाण । केलें मी निवेदन सत्यत्वे ॥ १२३ ॥
 तरी हें आहे श्रद्धेवरी । जैसी जया जाणीव अंतरीं ॥
 वार्ता खोटी अथवा खरी । हें तों मनावरी सर्वथैव ॥ १२४ ॥
 कितीही तिची करितां खातरी । वार्ता पटेना तिचेचे अंतरीं ॥
 ती म्हणे बाबा शिरडीहूनि दुरी । कशासही तरी येतील ॥ १२५ ॥
 आपुले येथील काय भोजन । कशाचा अपुला होळीचा सण ॥
 टाकूनियां शिरडीचें मिष्ठान्न । सेवितील कदन्न का येथें ॥ १२६ ॥
 येणें परी तिचें भाषण । मी म्हणे एक टिपरीचें आधण ॥
 ठेवितां आपणा सायास कोण । टिपरीची वाण नाहीं तुज ॥ १२७ ॥
 प्रत्यक्ष येतील साईच पाहुणे । ऐसें तुजला मीही न म्हणे ॥
 परी घडेल कोणाचें तरी येणें । हें निःशंकपणें मज वाटे ॥ १२८ ॥
 मग तूं मनीं कैसेंही मान । मी त्या मानीन साईसमान ॥
 किंबहुना प्रत्यक्ष साई न आन । अन्वर्थ स्वप्न होईल मज ॥ १२९ ॥
 असो ऐसें जाहलें भाषण । पुढें पातला समय माध्यान्ह ॥
 होतां यथाविधि होलिका पूजन । मांडिली भोजनपत्रावली ॥ १३० ॥
 आदीकरून पुत्रपौत्र । दुहिता जामात इष्टमित्र ।
 ४ पंक्ती मांडिल्या सपीष्टपात्र । घातल्या विचित्र रांगोळ्या ॥ १३१ ॥
 त्यांतचि एका मुख्यपंक्ती । पाट मांडिला मध्यवर्ती ॥
 पात्र एक साईप्रती । इतरां समवेती वाढलें ॥ १३२ ॥
 पात्राभोंवती रांगोळी । घातली रंगीबेरंगी निळी ॥
 प्रत्येका तांब्या पंचपात्रीपळी । सर्वासमेळी समसगट ॥ १३३ ॥

पापड सांडगे कोशिविरी । वाढिलीं लोणचीं रायतीं साजिरीं ॥
 परोपरीच्या भाज्या खिरी । जाहली तयारी बहुतेक ॥ १३४ ॥
 पाहूनियां बारा झाले । जेवणारे सोंवळीं नेसले ॥
 येऊनि एकेक पाटीं बैसलें । तोंही न आलें कोणी दुजें ॥ १३५ ॥
 सर्व पात्रें गेलीं भरोन । वाढिलें भात पोळी वरान्न ॥
 रित्या मध्यवतीं पात्रावांचून । कांहीं न न्यून ते जागीं ॥ १३६ ॥
 कोणी पाहुणा अथवा अतिथी । येईल म्हणून मार्ग लक्षिती ॥
 जाहलों मी साशंक चितीं । वाट ती किती पहावी ॥ १३७ ॥
 म्हणोनी दिवली दारास कडी । अन्नशुद्धि वाढिली तांतडी ॥
 वैश्वदेव नैवेद्य परवडी । अन्नार्पण घडी पातली ॥ १३८ ॥
 आतां घेणार प्राणाहुती । इतुक्यांत जिन्यावर पाडलें वाजती ॥
 रावसाहेब कोठें कीं वदती । बैसले बैसती निवांत ॥ १३९ ॥
 तंव मी तैसाच गेलों दारीं । वाटलें कोणी आलें अंतरीं ॥
 हळूच दाराची कडी जों सारीं । दिसले जिन्यावरी दोघेजण ॥१४०॥
 त्यांतील एक अल्ली महमद । दुजे संत मौलाना शाग्रिद ।
 इस्मू मुजावर नामाभिध । आनंदप्रद दोघेही ॥ १४१ ॥
 पानें वाढूनि मंडळी बैसली । भोजनाची तयारी देखिली ॥
 पाहोनि अल्लीनें विनंती केली । तसदी मी दिवली क्षमा करा ॥१४२ ॥
 वाटतें आपण जेवणावरून । आलां मजकरितां धांवून ॥
 आपणालागीं हात धरून । पंक्ती ही खोळंबून राहिली ॥ १४३ ॥
 तरी घ्याही आपुली वस्त । मग मी भेटेन होतां फुरसत ॥
 सांगेन नवलाव इत्थंभूत । अत्यद्भुत ये विषयींचा ॥ १४४ ॥
 ऐसें वदून खाकेंतून । अल्ली एक पुढकें काढून ।
 टेबलावर सन्मुख ठेऊन । सोडवूं गांठवण लागला ॥ १४५ ॥

काठितां वृत्तपत्राचें वेष्टण । दिसली साईची मूर्ति तत्क्षण ॥
 म्हणे ही ठेवा वस्तू आपण । करा ही विनवण मान्य माझी ॥१४६॥
 पाहतां साईची तसबीर । रोमांच उठले शरीरावर ॥
 चरणावरी ठेविलें शीर । जाहलें अंतर सद्गदित ॥ १४७ ॥
 वाटला मोठा चमत्कार । ही साईची लीला विचित्र ॥
 वाटलें मज केलें पवित्र । दावूनि चरित्र हें ऐसें ॥ १४८ ॥
 उठली प्रबळ उत्कंठा मनी । आणिली ही तसबीर कोठुनी ॥
 तो म्हणे मी एका दुकानीं । विकत घेऊनी आणिलीसे ॥ १४९ ॥
 पुढें मग ते दोघेजण । उभे न राहती एकही क्षण ॥
 म्हणाले आतां जातो आपण । करावें भोजन स्वस्थपणें ॥ १५० ॥
 आतांच या गोष्टीचें कारण । कथूं जातां केवळ निष्कारण ॥
 खोळंबेल मंडळीचें जेवण । तें मी मग कथीन सावकाश ॥ १५१ ॥
 मलाही तें वाटलें समर्पक । तसबीर वेळीं आली हा हरिख ॥
 तयांतचि मी जाहलों गर्क । आभारप्रदर्शक उद्धारलों ॥ १५२ ॥
 बरें आतां यावें आपण । आम्हीही पुढें करूं निवेदन ॥
 तसबीर येथें येण्याचें कारण । आजचि प्रयोजन काय तिचें ॥१५३॥
 असो पुढें ते गेलियापाठीं । यथानिश्चित साईसाठीं ॥
 मध्यवर्ती स्थापिण्या पीठीं । नेऊनि ती पाठीं प्रस्थापिली ॥ १५४ ॥
 सुखावळें अवध्यांचें मन । अतर्क्य साईचें विंदान ॥
 एणेंमिषें करुनि आगमन । स्वप्नीचें वचन सत्य केलें ॥ १५५ ॥
 आलाच तर कोणी अतीथी । येऊनि तेथें बैसेल पंक्ती ॥
 हीच अपेक्षा ज्यांचिये चित्तीं । आश्चर्य किती हें तयां ॥ १५६ ॥

पाहोनि चित्रींची सुंदर मूर्ती । परम आल्हाद सकळांप्रती ॥
 कैसें हें घडलें अकल्पित रीती । आश्चर्य करिती समस्त ॥ १५७ ॥
 ऐसें होतां प्रतिष्ठापन । केलें अघर्थ पाद्यादि पूजन ॥
 भक्तिप्रेमें नैवेद्य समर्पण । अवधीं मग भोजन आरंभिलें ॥ १५८ ॥
 तें पासाव हा काळवर । प्रत्येक होळीस ही तसवीर ॥
 करवूनि घेई हे शिष्टाचार । अष्टोपचार पूजेसह ॥ १५९ ॥
 इतर पूजेतील देवांसहित । हीही देव्हारीं पूजिली जात ॥
 ऐसें हें साई अपूर्व चरित । भक्तांसि दावित पदोपदीं ॥ १६० ॥
 असो पुढें हे दोषेजण । आज उद्यां भेटूं म्हणून ॥
 वर्षें नऊ गेलीं निघून । तरीही न दर्शन त्यांचें ॥ १६१ ॥
 कर्मधर्मसंयोगें शेवट । अल्ली महमद याची गांठ ॥
 पडली यंदा जाहली भेट । सहज मी वाट चालतां ॥ १६२ ॥
 भेट होतांच जाहलों उत्सुक । तसबिरीचें पुसावया कौतुक ॥
 कां हो इतुकीं वर्षें मूक । वृत्तीचे सेवक बनलां तुम्ही ॥ १६३ ॥
 जैसी पूर्वीं तैसीच आज । पडली अवचित गांठी मज ॥
 योग आला आहे सहज । सांगा ती मांज समग्र ॥ १६४ ॥
 तुम्हीही श्रीसाईचे भक्त । आहे ठावें हें मज समस्त ॥
 परी ते दिवसींच कैसें अवचित । यावें हें उचित वाटलें ? ॥ १६५ ॥
 मग तो अल्ली वदे वृत्तांत । परिसा म्हणे कथितों साद्यंत ॥
 पहा साईची लीला अत्यद्भुत । आश्चर्यभरित ती सर्व ॥ १६६ ॥
 या लीलेचा काय अर्थ । काय यांतील निजकार्यार्थ ॥
 यांत भक्तांचें काय इंगित । साइच सुसंगत जाणता ॥ १६७ ॥
 आपण केवळ एकमेकांनीं । परिसाव्या या लीला कार्नीं ॥
 किंवा त्या गाव्या निजमुखांनीं । निःश्रेयस दानी म्हणवोनी ॥ १६८ ॥

असो आतां हा पुढील भाग । पुढील अध्यायीं कथू सांग ॥
 आनंद पावेल श्रोतृसंघ । चरित्र अमोघ साईचें ॥ १६९ ॥
 साई निर्द्वेष आनंदघन । सदा भजावा अनवच्छिन्न ।
 पावाल निजसुख समाधान । मननिर्वासन होईल ॥ १७० ॥
 चातक निजस्वार्था विनवी । मेघ सकळ सृष्टीतें निववी ।
 बाळासाहेब बाबांस बोलवी । बाबा तव पालवीत भक्तांसर्वे ॥ १७१ ॥
 भक्तपंक्ती श्रोतेही बैसती । प्रेमें उद्यापन कथा परिसती ॥
 साईसमागम आनंद भोगती । हेंकरही देती तृप्तीचे ॥ १७२ ॥
 अनाहूतही कैसे येती । कैसे पार्थिव स्वरूपें प्रगटती ॥
 कैसे निज दासां आभारी करिती । कैसे ते जागविती पदोपदीं ॥ १७३ ॥
 असो हेमाड साईसीं शरण । पुढील कथेची हीचि मांडण ॥
 मांडील घेईल करुनि निरूपण । आपुली आपण यथेष्ट ॥ १७४ ॥
 शरणागता घालितो पाठी । याच त्याचिया ब्रीदासाठीं ॥
 हेमाड घाली पायीं मिठी । परता न लोटी तो तया ॥ १७५ ॥

इतिश्री संतसज्जन प्रेरिते । भक्त हेमाडपंत विरचितेः॥

श्रीसाई समर्थसच्चरिते । उद्यापन कथा कथनं नाम ॥

चत्वारिंशत्तमोऽध्यायः संपूर्णः ॥

श्रीसद्गुरुसाईनाथार्पणमस्तु । शुभंभवतु ॥